

چالش ها در برابر تعلیم و تربیه در ولسوالی شغنان

وقتی سخن در باره معارف می‌رود جنگ و بدبختی سه دهه افکار را به خود جلب مینماید. معارف افغانستان امروز یک معارف نو پا بوده نیاز به پایه گذاری دقیق دارد. با وجود اینکه ملیون ها دالر بخاطر رشد تعلیم و تربیه در افغانستان به مصرف میرسد ، تغییرات چشم‌پیدی احساس نمیشود. وضعیت معارف تنها در چند شهر انگشت شمار کشور کمی بهبود یافته است و بس. در مناطق روستائین هنوز هم تعلیم و تربیه در بدترین حالت قرار دارد. شغنان یکی از ولسوالی هایی است که در عرصه رشد معارف آن دولت اصلا کوششی به خرج نداده است. با آن هم هر گاه نام از شغنان برده شود به ذهن خواننده یک محیط کاملاً باسواد و تعلیم یافته تداعی میشود. اما این سواد و تحصیل با چه مشکلاتی دست می آید ، آنرا تنها دانش آموزان و دانشجوین این دیار میدانند.

مردم ولسوالی شغنان با رویکار آمدن حکومت جدید امیدوار بودند تا در عرصه معارف شاهد بهبود وضعیت کلی در مکاتب شان باشند اما پروسه بازسازی روز به روز به کنده می‌گراید و باشندگان این سرزمین آهسته آهسته از دولت نا امید میشوند. با وجود اینکه دولت هیچگونه امکانات در دسترس مکاتب شغنان قرار نمیده د ، معاش معلمین نیز با سپری شدن 8-9 ماه داده می‌شود.

در ولسوالی شغنان 29 باب مکتب دولتی که شامل 17 باب لیسه ، و 12 باب متوسطه هستند ، فعالیت میکنند. به تعداد 12066 دانش آموز که 6177 تن آنرا طبقه ذکور و 5889 تن آنرا دانش آموزان اناث تشکیل میدهند در طی سال 1389 خورشیدی مصروف آموزش بودند. باوجود اضافه تشکیلی و تبدیلی به تعداد 569 معلم در معارف شغنان مصروف خدمت هستند. همچنان موسسه عالی تربیه معلم شغنان موسسه آموزشی دیگری است از سال 2005 در این ولسوالی فعالیت مینماید.

از نگاه ساختمان فیزیکی در این ولسوالی تقریباً هیچ فعالیت انکشافی صورت نگرفته است. عدم یا کمبود اتاق تدریسی ، لابراتوار ، کتابخانه ، تحویلخانه و اداره تقریباً در همه مکاتب دیده میشود. بنابر ضرورت تعمیر ویرانه یک مکتب برای دو لیسه استفاده میشود. در روز های بارانی شاگردان در صنف و ویران و پر از خطر درس میخوانند و در تابستان شاگردان زیر آفتاب سوزان ، عرق ریخته به تخته سیاه نظر میدوزند. بسیاری از مکاتب دسترسی به تشنابهای صحی ندارند. تشنابهایی که توسط اهالی منطقه ساخته شده است ، کاملاً غیر صحی و قابیل اسفند تقاده میباشد.

نبود کتب درسی ، مواد لابراتوار ، وسایل ورزشی و سایر نیازمندی های مکتب از مشکلات دیگری است که دامنگیر مکاتب این دیار است. هیچ مکتبی در شغنان وجود ندارد که 50 % شاگرد آن دسترسی به کتب تدریسی داشته باشد. حتی لیسه هایی را سراغ داریم که در صنف دور لیسه تنها یک کتاب از مضامین سابق وجود دارد. با وجود آنکه در یک کشور اسلامی زندگی میکنیم اما در مکاتب ما کمبود کتب دینی از قبیل تفسیر شریف ، عقاید ، حدیث و غیره دیده میشود. چند جلد کتابی را که مدیریت معارف شغنان از ریاست معارف بدست می آورد ، در حصه انتقال آن دچار مشکل میشود. این کتب مدتها در شهر فیض آباد باقی میماند و بلاخره به مشکل منتقل میگردد. تقریباً در همه مکاتب کمبود مواد لابراتواری به چشم میخورد. در بعضی از مکاتب نه اتاق لابراتوار و نه مواد به چشم میخورد.

مشکلات دیگری که در مکاتب وجود دارد کم علائگی معلمین و آمرین به درس است. مسوولیت شناسی و مسوولیت پذیری در مکاتب خیلی کم رنگ است. آمرین مکتب (مدیر ، معاون و سر معلمین) از درس

معلمین دیدن نمیکنند. مشاهده صنف صورت نگرفته بازدهی وجود ندارد. عدم تدویر جلسات اداری (مجلس معلمین) در مکتب به عدم هماهنگی و هرج و مرج می افزاید. البته علت کم علاقه‌گی را معلمین در تفرری های بی موقع در مکاتب میدانند. همچنان معلمین عدم مکافات و مجازات را یک عامل دیگری از کم علاقه‌گی شان در امر پرورش و تربیه قلمداد میکنند.

باوجودی که معلمین مسلکی از شغنان به ولسوالی های دیگر بدخشان گماشته میشوند. در شغنان قلت معلمین مسلکی خصوصا معلمین مضامین ساینس دیده میشود. با وجودیکه معلمین بارها تریننگ های ساینس از قبیل کیمیا، ریاضی و فزیک را سپری نموده اند. هنوز هم در استفاده درست از مواد مشکلات دارند. شاید یکی از دلایلی که ما معلمین مسلکی در مکاتب نداریم در تغییری و تبدیلی باشد.

علت اساسی که مانع رشد و انکشاف معارف در ولسوالی شغنان است، عدم تحرک در خود مکتب است. این یک امر آشکار است که اگر تحرک در داخل مکتب وجود نداشته باشد. کمک های خارجی هیچگاه کیفیت و کمیت آموزش و پرورش را در مکتب بالا برده نمیتوانند. کمک های موسسات خارجی موقتی است و شاید امروز یا فردا قطع شود. ولی این خود ما هستیم که در مکتب به شکل دایمی فعالیت داریم. پس چرا دست به دست هم نمیدهیم و مشکلات خود را حل نماییم. تا کی دیگران ببینند و ما را رهنمایی کنند که چه برای ما خوب و چه خوب نیست. اداره مکتب، انجمن های مکتب و اجتماع خود تاثیر بیشتر در تغییرات کمی و کیفی مکتب شان دارند. البته در این پروسه اداره چیان مکتب نقش اساسی را بازی میکنند. در مکاتبی که اداره چیان فعال وجود دارند مکتب شان بیشتر رشد کرده است و در تعلیم و تربیه شاگردان بهبود کمی و کیفی رونمیا کرده است.

در پهلوی مکاتب، دارالمعلمین عالی شغنان موسسه آموزشی دیگری است که طی سال روان به تعداد 564 دانشجو در آن مصروف تحصیل بودند. از جمله این ارقام تعداد 192 تن آنرا دانشجویان طبقه اناث تشکیل میدهد. بعد از سپری کردن امتحان کانکور دانشجویان از ولسوالی های دیگر بدخشان چون درایم، یمگان، کشم، زیباک، اشکاشم، واخان، دروازاها و غیره شامل این دانشکده میشوند. در حدود 50% این دانشجویان شامل لیلیه میشوند و متباقی آنها بدل اعاشه که پول ناچیزی است در یک سال دوبار بدست می آورند. دانشجویان اناث اصلا لیلیه ندارند و درخانه های خویش و اقارب شان زندگی میکنند. در دارالمعلمین شغنان به تعداد 22 نفر استاد مسلکی فارغ از پوهنتونهای مختلف ملی و بین المللی ایفای وظیفه مینمایند.

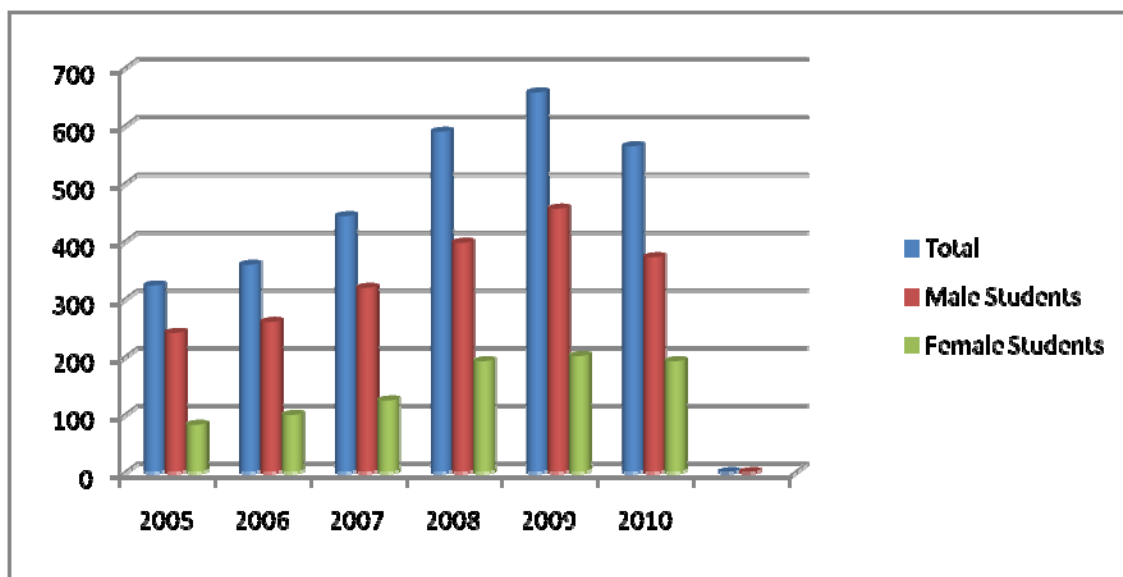
تربیه معلم شغنان مجهزترین موسسه تعلیمی در سطح ولایت بدخشان میباشد. دانشجویان دسترسی کامل به کتابخانه مجهز، لابراتوار، دو صنف مجهز با 19 پایه کمپیوتر دارند. درصنوف تدریسی میز، چوکی، الماری و سایر ضروریات یک صنف دیده میشود. به گفته مسولین دارالمعلمین، کتابخانه دو وقت یعنی قبل از ظهر و بعد از ظهر فعال میباشد، اما بیشتر اوقات کتابخانه به روی مراجعین بسته است. بیشتر کتبی که در کتابخانه وجود دارد از سویه شاگردان بالابوده مورد استفاده قرار نمیگیرد.

مشکلاتی که در دارالمعلمین شغنان وجود دارد میتوان آنرا شامل دو بخش نمود. یکی مشکلات فزیک و دیگر مشکلات کیفی میباشد. مشکلات فزیک تا جایی رفع گردیده است ولی چالش هایی عمده و اساسی در کیفیت تدریس هنوز هم باقی مانده است. بیشتر مردم شغنان علت کم سوادی را در فارغین این موسسه در پیشبرد تدریس استادان و اداره و رهبری دارالمعلمین میدانند. در این دارالمعلمین مانند بعضی دارالمعلمین های بدخشان ناکامی کاملا وجود ندارد. هر کسی که شامل سمستر اول شود امید فراغت را در سر خواهد داشت. اما ریاست دارالمعلمین دلیل اینکه چرا دانشجویان کم سواد به بار می آیند در کیفیت تدریس در

مکاتب میدانند. علت اینکه چرا در موسسه عالی تربیه معلم شغنان ناکامی وجود ندارد اجتماع میباشد. اگر دانشجویی ناکام میشود افراد با نفوذ منطقه حتی شورا های انکشافی بالای اداره تربیه معلم فشار می آورند تا این شغنان شخاص کامیاب شود.

با وجودی که اهالی شغنان از بهبود سراسری مکاتب نگران هستند، کارهای بسیاری در بالا بردن سطح دانش معلمان و کیفیت آموزش و پرورش دانش آموزان صورت گرفته است. راه های حل برای بهتر شدن آموزش و تدریس در مکاتب همواره جستجو گردیده ، معلمین تریننگ میبینند و ورکشاپ های اداره و مدیریت برای اداره چیان تدویر گردیده است. امروز ما شاهد پیشرفت های در ساحات مدیریت و رهبری ، دسپلین ، حاکمیت بالای مضمون ، استفاده درست از مواد ممد درسی و حاکمیت بالای میتود تدریس هستیم. اگر به پنج سال قبل برگردیم ، حس خواهیم کرد که امروز چه پیشرفت هایی در سطح تعلیم و تربیه نصیب مایان گردیده است. با آنهم باید سعی و تلاش بیشتر شود تا معارف سالمتر و مبتکر تر داشته باشیم.

شمولیت دانشجویان دارالمعلمین شغنان از سال 2005 الی 2010

امیدواریم با ارسال نظریات ، پیشنهادات و انتقادات سالم خویش در قسمت حل مشکلات ما را همکاری نمایید

جیحون " آمو " ولسوالی شغنان ، ولایت بدخشان
28 جدی سال 1389 خورشیدی